

بررسی آسیب های فعالیت جامعه مداحان در عزاداری های عصر حاضر و راه های مقابله با آن

زینت مسرور^۱ فاطمه ابوعلی^۲

^۱دانشگاه آزاد قادر آباد/ آموزش و پرورش

^۲دانشگاه پیام نور /آموزش و پرورش

چکیده

ستایشگری و مداحی در کشور ما یک هنر ظریف دینی است و این هنر دینی را به امام حسین (ع) سوق می دهد که نقش اساسی در برانگیختن صحیح و عاقلانه عواطف و احساسات، شور و شعور حسینی دارد. به منظور جلوگیری از آسیب ها و آفت ها از جمله خرافات و تحریف و سبک های مختلف غربی و ... نیاز به اقدامات عاقلانه، معرفتی، بصیرتی و فرهنگی است.

هدف از نگارش این مقاله، بررسی و شناخت آفات و آسیب های مبتلا به مداحان و مجموعه ذاکران اهل بیت (ع) راهکارهای آن می باشد. به این منظور ابتدا تعریفی از مدح، مداح و مداحی ارائه می شود. انواع مداحی، ویژگی های اخلاقی مداح، مداحی و حفظ مکتب بحث می شود. در ادامه نوشتار حاضر، آسیب شناسی مداحی به طور تفصیل بررسی و در پایان راه های مقابله با آسیب ها و تحریفات ارائه می گردد و به بیان نتیجه حاصل از پژوهش پرداخته می شود.

واژگان کلیدی:مداح، مداحی، آسیب ها، تحریفات، عزاداری ها

مقدمه

با توجه به اینکه مردم ما مسلمان و شیعه هستند علاقه و ارادت خاصی به اهل بیت (ع) دارند به دنبال عزاداری می باشند. یکی از مراسمی که در طول سال مورد توجه همه مردم به خصوص جوانان است ایام عزاداری ماه محرم و صفر در هیئت های مذهبی حسینی ها مساجد و ... در سطح شهر و روستاها که هر کدام دارای شکل های خاص تعزیه و شبیه خوانی و ... برگزار می کنند.

بعد از پیروزی انقلاب با توجه به اینکه انقلاب اسلامی به بنیانگذاری امام خمینی (ره) آن را از نهضت عاشورا برگرفته بود مورد توجه دشمنان اسلام، انقلاب اسلامی قرار گرفت و به دنبال ضربه زدن به این نظام و انقلاب با روش های مختلف هستند و یکی از توجهات آنان در این زمینه هدف آنان در شرایط کنونی تضعیف باورهای عمومی و ایجاد شبهات اعتقادی برای نفوذ در بین آحاد مردم خصوصاً جوانان و نوجوانان می باشند. به همین منظور با تربیت کادری که بتوانند برای رسیدن به هدفشان با تحریف و خرافات و پر رنگ کردن مسائل از قبیل قمه زنی و خواندن اشعار ضعیف و بی محتوا و امام زاده سازی و استفاده از آهنگ های غربی

و تاریخ های تحریف شده و بی سند آنچه را که در ذهنشان است به مخاطب منتقل و به مرور زمان افراد را از اسلام ناب محمدی (ص)

واقعی دور کنند که در این زمینه تلاش های مخرب بسیار می نمایند.

این پژوهش از ارزش و اهمیت خاصی برخوردار است. مداحی در جامعه شیعی و در رواج و گسترش فرهنگ و ارزش های شیعی بسیار تاثیر گزار است. اقدامات نادرست مداحان می تواند ضربه های جبران ناپذیری بر پیکر دین وارد می کند و باور ها را آلوده بر خرافه و ایجاد شبهه کند و فرصتی برای دشمنان اسلام و شیعه ایجاد کند. از جمله اهداف این پژوهش آشنایی با مفهوم خرافه و خرافات، بدعت شناسی در عزاداری ها نقش عزاداری در تداوم فرهنگ دینی، آسیب ها و سبب شناسی بدعتها و تحریف ها است. از این رو پژوهش حاضر می تواند در بهبود و جلوگیری از آسیب های ناشی از مراسمات مداحی موثر واقع گردد

پیشینه تحقیق

موضوع آسیب ها به دو بخش محتوایی و شکلی تقسیم می شود که در بخش محتوایی، طرح یکجانبه سیمای معصومین، غلو، دروغ، مطالب ذلت آمیز، طرح سست معارف اسلام، خواب و مکاشفه، جدایی دین از سیاسی و اظهار مطالب موهن، تشریح و تبیین شده است. در بخش آسیب های شکلی نیز استفاده از موسیقی مبتذل، اکتفا به مداحی و برخورد کاسب کارانه مورد بررسی قرار گرفته است.

آسیب شناسی آیین عزاداری / ابراهیم ابراهیمی

کتاب حاضر در چهار فصل سامان یافته است:

در فصل نخست با عنوان «عزاداری» ضمن تعریفی از عزاداری، هیات های مذهبی، روضه خوانی، مداحی و سینه زنی، مطالبی در باب ماهیت عزاداری، ریشه های عزاداری در قرآن، علت عزاداری کردن، ثمرات عزاداری و لزوم پرداختن به عزاداری سنتی بازگو گردیده است. فصل دوم به بحث «تحریفات عزاداری» اختصاص دارد که در آن پس از بیان معنای تحریف، انواع تحریف، عوامل تحریف و خطرات تحریف به همراه نمونه هایی از تحریفات عزاداری بیان شده است. در فصل سوم به وظایف مردم در قبال تحریفات عزاداری اشاره شده و در فصل چهارم احکام فقهی مربوط به عزاداری تبیین گردیده است.

هیئت/ واحد پژوهش دفتر فرهنگی فخرالائم

کتابی است که بنا به ضرورت تعیین شیوه مطلوب برگزاری مجالس جشن و عزای اهل بیت و روشنگری نسبت به آسیب هایی که امروزه در برخی از این مجالس شاهد آن هستیم، نگارش یافته است.